

Τίτλος: Διατύπωση Περίπτωσης: Οι περιορισμοί της Γνωστικής Συμπεριφορικής προσέγγισης και η ανάγκη συνδυασμού με άλλες προσεγγίσεις στις διαταραχές προσωπικότητας

Οργανωτής: Ελληνική Εταιρεία Έρευνας της Συμπεριφοράς

Πρόεδρος/Συζητητής: Θοδωρής Χαλμιούρδας, Ψυχολόγος

**1. Συννοσηρότητα και διαταραχές προσωπικότητας: Η πολυπλοκότητα της διατύπωσης περίπτωσης
Χαρίλα Ντιάνα Ψυχολόγος-Δρ. Κλινικής Ψυχολογίας, Γνωσιακή-Συμπεριφοριστική Θεραπεία.**

Πολλές φορές, υπάρχει συννοσηρότητα συμπτωματικών διαταραχών με διαταραχές προσωπικότητας η οποία καθιστά πιο πολύπλοκη τόσο την αξιολόγηση όσο και την διατύπωση περίπτωσης. Συνήθως, οι άνθρωποι με διαταραχή προσωπικότητας, έρχονται για θεραπεία όταν βρίσκονται σε κατάσταση κρίσης, ή όταν αντιμετωπίζουν υψηλά επίπεδα άγχους, κατάθλιψης, καθώς και έντονα δυσάρεστων συμπεριφορών. Σε μια τέτοια κατάσταση, αδυνατούν να περιγράψουν με σαφήνεια τον τρόπο που συνήθως σκέπτονται, αισθάνονται, συμπεριφέρονται και διαδρούν με τους άλλους ανθρώπους. Ωστόσο, δεδομένου ότι οι διαταραχές προσωπικότητας αναπτύσσονται από την παιδική ή και εφηβική ηλικία, φαίνεται ότι η ψυχοπαθολογία των συμπτωματικών διαταραχών επηρεάζει αρκετά την αξιολόγηση της προσωπικότητας των θεραπευομένων. Κάθε διαταραχή προσωπικότητας περιλαμβάνει ένα εύρος δυσλειτουργικών χαρακτηριστικών και υπάρχουν αρκετές διατομικές διαφορές στην έκφραση της ίδιας διαταραχής προσωπικότητας. Αυτή η ετερογένεια ανάμεσα στους θεραπευόμενους που αντιμετωπίζουν την ίδια χαρακτηριστική διαταραχή καθιστά την αξιολόγηση ακόμη πιο πολύπλοκη. Η διατύπωση περίπτωσης αποτελεί την γέφυρα ανάμεσα στην αξιολόγηση και την θεραπεία. Σε περιπτώσεις συννοσηρότητας συμπτωματικών και χαρακτηριστικών διαταραχών η διατύπωση περίπτωσης γίνεται πιο πολύπλοκη, καθώς ο ορισμός των προβλημάτων είναι πιο δύσκολος, οι θεραπευτικοί στόχοι συχνά δεν ακολουθούνται εξαιτίας των προβλημάτων των διαταραχών προσωπικότητας με αποτέλεσμα η θεραπεία να είναι αρκετά πιο μακρόχρονη. Η αξιολόγηση και η διατύπωση περίπτωσης γίνονται ακόμη πιο περίπλοκες σε περιπτώσεις συννοσηρότητας συμπτωματικών διαταραχών με περισσότερες από μια διαταραχές προσωπικότητας

**2. Η Περίπτωση μιας Ψυχαναγκαστικής διαταραχής προσωπικότητας
Χάιντς Ελενα, PhD, Ψυχολόγος, Γνωστική Συμπεριφορική Θεραπεία και Θεραπεία Σχημάτων**

Η παρούσα ανακοίνωση επικεντρώνεται στη διατύπωση περίπτωσης και στην περιγραφή της παρέμβασης σε μία θεραπευόμενη με ψυχαναγκαστική διαταραχή

προσωπικότητα της οποίας η θεραπεία ολοκληρώθηκε.

Στόχος είναι να τονισθεί ο συνδυασμός της ΓΣΘ με τη Θεραπεία Σχημάτων που έγινε στην προκείμενη διατύπωση και ο οποίος οδήγησε σε μια διαφορετική ερμηνευτική νοηματοδότηση και κατ' επέκταση σε μια συνδυαστική θεραπευτική παρέμβαση με θετικά αποτελέσματα.

3. Πώς διαχειριζόμαστε τη διατύπωση περίπτωσης όταν και οι δύο σύζυγοι είναι διαταραχές προσωπικότητας;

Παπαδάκης Βαγγέλης, MSc., Ψυχολόγος, Γνωστική Συμπεριφορική Θεραπεία και Θεραπεία Σχημάτων

Είναι γνωστό πως τις τελευταίες δεκαετίες, στο πλαίσιο του τρίτου κύματος των γνωστικών - συμπεριφορικών ψυχοθεραπειών, έχουν εμφανισθεί νεότερες προσεγγίσεις σχετικά με τις θεραπευτικές παρεμβάσεις στη θεραπεία ζεύγους, όπως η εις Βάθος Συμπεριφορική Συγκεραστική προσέγγιση του Gurman (2008) και η Συγκεραστική Συμπεριφορική Συζυγική Θεραπεία των Jacobson & Christensen (1996). Οι νεότερες αυτές παρεμβάσεις χρησιμοποιούν εξειδικευμένες θεραπευτικές τεχνικές ή θεωρητικές κατασκευές από διαφορετικά θεωρητικά μοντέλα τις οποίες και ενσωματώνουν σε ένα κυρίαρχο θεραπευτικό μοντέλο όπως αυτό της γνωστικής συμπεριφορικής θεραπείας. Επιπλέον είναι γνωστό από τη κλινική πρακτική πως όσο πιο “δύσκολο” είναι το ζευγάρι, όπως συμβαίνει στη περίπτωση των συντρόφων με διαταραχή προσωπικότητας, τόσο πιο πιθανό είναι να χρειαστεί ο θεραπευτής να καταφύγει σε ποικίλες και διαφορετικού θεωρητικού προσανατολισμού θεραπευτικές τεχνικές προκειμένου να αντιμετωπίσει τα πολλαπλά ατομικά και συντροφικά προβλήματα. Σε αντίθεση όμως με τη ποικιλία των θεραπευτικών τεχνικών που προσφέρουν τα νεότερα μοντέλα η λειτουργική ανάλυση της συντροφικής αλληλεπίδρασης και η διατύπωση περίπτωσης συνεχίζουν να βασίζονται στο γνωστικό - συμπεριφορικό μοντέλο και στη συστημική θεωρία (Dattilio, 2007) με αποτέλεσμα να παραγνωρίζεται η συμβολή των ατομικών προβλημάτων - τα οποία είναι ιδιαίτερα έντονα στις διαταραχές προσωπικότητας - στη δημιουργία των διαπροσωπικών προβλημάτων. Σκοπός της συγκεκριμένης παρουσίασης είναι να καταδείξει, μέσω κλινικών περιστατικών, πως η ενσωμάτωση της θεωρίας της προσκόλλησης στη γνωστική συμπεριφορική συζυγική διατύπωση περίπτωσης μπορεί να βοηθήσει το θεραπευτή ζεύγους να κατανοήσει τη συμβολή των ενδοψυχικών λειτουργιών των συντρόφων στην εμφάνιση επαναλαμβανόμενων δυσλειτουργικών σχεσιακών μοτίβων ώστε να επιλέξει και να συγκεράσει τις κατάλληλες θεραπευτικές παρεμβάσεις.

**4. Μια διαφορετική νοηματοδότηση της οριακής διαταραχής προσωπικότητας.
Αργυρούλα Αγγελοσοπούλου, PhD, Ψυχολόγος & Έλενα Χάιντς, PhD, Ψυχολόγος
Ελληνική Εταιρεία Έρευνας της Συμπεριφοράς -παράρτημα Μακεδονίας**

Μια από τις πιο σημαντικές προκλήσεις που έχει να αντιμετωπίσει η παραδοσιακή γνωσιακή-συμπεριφορική προσέγγιση τα τελευταία 30 χρόνια είναι η ανάπτυξη και θεμελίωση παρεμβάσεων ικανών να εξηγήσουν και αντιμετωπίσουν χρόνιες, δύσκολες κλινικές περιπτώσεις. Θεραπευόμενοι με υποκείμενες διαταραχές προσωπικότητας και χαρακτηριστικά προβλήματα δεν καταφέρνουν να ανταποκριθούν στη γνωσιακή-συμπεριφορική θεραπεία (Beck & Fremman, 1990). Το κενό έχει έλθει να καλύψει η θεραπεία σχημάτων, που δημιουργήθηκε και εφαρμόστηκε πρωταρχικά σε θεραπευόμενους με οριακή διαταραχή προσωπικότητας (Young & Klosko, 2003).

Η παρούσα έρευνα στοχεύει να συνθέσει στοιχεία από τις δύο προσεγγίσεις σε ένα λειτουργικό πρωτόκολλο για τη βελτίωση της ψυχικής υγείας θεραπευομένων με μεταιχμιακή διαταραχή προσωπικότητας. Θα παρουσιασθεί το προφίλ θεραπευόμενου με οριακή διαταραχή προσωπικότητας (και συννοσηρές διαταραχές) και θα συζητηθεί ένας διαφορετικός τρόπος νοηματοδότησης των διαγνωστικών και θεραπευτικών εργαλείων.